

แนวทางการดำเนินงานตามนโยบาย ลดการบ้าน ลดการสอบ และเพิ่มการเรียนรู้

นำเสนอเมื่อ : 7 ต.ค. 2563

แนวทางการดำเนินงานตามนโยบาย ลดการบ้าน ลดการสอบ และเพิ่มการเรียนรู้

ที่ ศธ ๐๔๐๑๐ /ว ๒๖๓๒

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ กทม. ๑๐๓๐๐

๙๐ กันยายน ๒๕๖๓

เรื่อง แนวทางการดำเนินงานตามนโยบายลดการบ้าน ลดการสอบ และเพิ่มการเรียนรู้

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุกเขต

สิ่งที่ส่งมาด้วย แนวทางการดำเนินงานตามนโยบายลดการบ้าน ลดการสอบ และเพิ่มการเรียนรู้

ด้วย กระทรวงศึกษาธิการ มีนโยบายเรื่องการทำทุกโรงเรียนปรับลดการสั่งการบ้าน และใช้การเรียนรู้ในรูปแบบออนไลน์เข้ามาเป็นตัวช่วยในการขับเคลื่อนพัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียน เพราะปัจจุบันเด็กสามารถเรียนรู้จากสื่อการเรียนรู้ในระบบออนไลน์หรือเทคโนโลยีได้ ดังนั้น การบ้านก็อาจจะปรับลดปริมาณลง หรือทำให้มีความสอดคล้องกับสื่อการเรียนการสอนในปัจจุบัน และในส่วนของรางวัลและประเมินผล โดยการใช้การสอบก็จะต้องมีการปรับลด หรือใช้การวัดผลผ่านการทำกิจกรรม การปฏิบัติงานของเด็ก หรือประเมินจากผลงานที่ได้รับมอบหมายจากครู

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานตามนโยบายลดการบ้าน ลดการสอบ และเพิ่มการเรียนรู้ เพื่อเป็นแนวทางให้สถานศึกษามีความเข้าใจที่ชัดเจน สามารถนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และแจ้งสถานศึกษาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายอำนาจ วิชยานุวัติ)
เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

โทร. ๐ ๒๒๘๘ ๕๗๖๘

โทรสาร ๐ ๒๒๘๘ ๕๗๔๕

แนวทางการดำเนินงานตามนโยบาย ลดการบ้าน ลดการสอบ และเพิ่มการเรียนรู้

ความเป็นมา

กระทรวงศึกษาธิการ มีนโยบายลดการบ้าน ลดการสอบ เพิ่มการเรียนรู้ โดยปรับลด หรือบูรณาการ การสั่งการบ้าน โดยให้การบ้านเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ รวมทั้งกำหนดแนวทางที่เหมาะสมในการประเมินตาม เนื้อหาและธรรมชาติวิชา เช่น การวัดผลผ่านการทำกิจกรรม การปฏิบัติงานของเด็ก หรือประเมินจากผลงาน เพื่อ ทดแทนการทดสอบ มุ่งเน้นการประเมินเพื่อพัฒนานักเรียน สอดคล้องกับการเรียนรู้ที่มีความหมาย เพื่อ เพิ่มการเรียนรู้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงจัดทำแนวทางการลดการบ้าน ลดการสอบ และ เพิ่มการเรียนรู้ รายละเอียดดังต่อไปนี้

นิยามศัพท์

การบ้าน คือ ภาระงานที่ครูมอบหมายให้นักเรียนปฏิบัติเพิ่มเติมนอกเวลาเรียนปกติ เพื่อฝึกฝน ทักษะให้เกิดความชำนาญ หรือความคล่องแคล่ว ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจและ ประสบการณ์ รวมทั้งเตรียมความพร้อมก่อนการเรียนบทเรียนต่อไป เช่น แบบฝึกหัด การทำงานบ้าน การอ่าน หนังสือ การทำรายงาน โครงการ เป็นต้น

การลดการบ้าน หมายถึง การลดปริมาณภาระงานของนักเรียน โดยมอบหมายภาระงานตาม ความจำเป็น และความเหมาะสมทั้งในด้านการพัฒนาทักษะที่จำเป็น วิสัย และธรรมชาติของนักเรียน เพื่อให้ นักเรียนมีเวลาในการเรียนรู้และค้นหาจุดมุ่งหมายของตนเองเพิ่มขึ้น

การสอบ คือ การใช้เครื่องมือหรือวิธีการอันมีระบบในการตรวจสอบคุณลักษณะ หรือพฤติกรรม ของนักเรียน ตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตร หรือจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ที่ได้กำหนดหรือ พัฒนาไปเพียงใด ซึ่งเป็นเป้าหมายการเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน เช่น การทำแบบทดสอบ การซักถาม การสัมภาษณ์ การตรวจการบ้าน การสังเกตพฤติกรรม การประเมินตามสภาพจริง การใช้ แฟ้มสะสมงาน การตรวจร่องรอยหลักฐาน และการเข้าร่วมกิจกรรมทั้งในและนอกสถานศึกษา เป็นต้น

การลดการสอบ หมายถึง การลดการประเมินด้วยแบบทดสอบ เปลี่ยนเป็นการประเมินระหว่างเรียน ด้วยวิธีการอื่น ๆ ที่ไม่สร้างความเครียดให้กับเด็ก พัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างเหมาะสม

การเพิ่มการเรียนรู้ หมายถึง การกำหนดแนวทางร่วมกันของครู ในการลดสิ่งที่ไม่เอื้อต่อ การเรียนรู้ สร้างการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการคิด การแสวงหาความรู้ เน้นให้นักเรียนปฏิบัติผ่านสถานการณ์จริง หรือบทบาทสมมติ ที่นักเรียนสามารถสร้างองค์ความรู้จากการเรียนรู้ด้วยกระบวนการที่ครูร่วมกันวางแผน เป็นอย่างดี เน้นการบูรณาการเนื้อหาหรือรายวิชา เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเชื่อมโยงองค์ความรู้ เป็นการเรียนรู้ อย่างมีความหมาย จนกลายเป็นสมรรถนะในตัวนักเรียน

หลักการลดการบ้าน ลดการสอบ และเพิ่มการเรียนรู้

หลักการลดการบ้าน

๑. ลดการบ้าน/ภาระงานที่ครูมอบหมายให้นักเรียนทำนอกห้องเรียนหรือที่บ้าน โดยเน้น ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมให้เสร็จในห้องเรียน

๒. มอบหมายการบ้านเฉพาะวิชาที่เป็นทักษะที่จำเป็น เช่น ภาษาไทย คณิตศาสตร์ โดยสามารถ ให้การบ้านให้เหมาะสมได้เท่าที่จำเป็น โดยเน้นการบ้านที่ส่งเสริมการอ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็น

๓. บูรณาการการบ้านทั้งภายในรายวิชาเดียวกันและข้ามรายวิชา โดยให้เป็นชิ้นงาน/ภาระงานเดียว ตามความเหมาะสมของธรรมชาติวิชา

หลักการลดการสอบ

๑. ลดการใช้ข้อสอบในการประเมินคุณภาพผู้เรียนระหว่างเรียน โดยปรับเปลี่ยนวิธีการให้เหมาะสมตามธรรมชาติวิชา

๒. ปรับเปลี่ยนเป็นการประเมินในรูปแบบอื่นที่หลากหลาย เช่น สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ในห้องเรียน การตอบคำถาม การสัมภาษณ์ การให้ข้อมูลย้อนกลับ การตรวจสอบร่องรอยหลักฐานหรือกิจกรรมที่นักเรียนได้ปฏิบัติทั้งในและนอกห้องเรียน เป็นต้น

หลักการเพิ่มการเรียนรู้

๑. ปรับกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นให้นักเรียนปฏิบัติผ่านสถานการณ์จริง หรือบทบาทสมมติ

๒. ส่งเสริมกระบวนการคิด การแสวงหาความรู้

๓. ลดบทบาทการสอนของครูในห้องเรียน โดยเพิ่มเวลาให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง มีการถกแถลงและอภิปรายกันมากขึ้น

แนวปฏิบัติการลดการบ้าน ลดการสอบ และเพิ่มการเรียนรู้

๑. มอบหมายการบ้านให้เหมาะสมเท่าที่จำเป็นตามจุดเน้นการเรียนรู้ เพื่อให้การบ้านมีความสำคัญและฝึกหรือทบทวนอย่างมีเป้าหมาย รวมทั้งกำหนดแนวทางการตรวจสอบผลการเรียนรู้จากพฤติกรรมหรือความสามารถที่นักเรียนแสดงออกว่ามีและหรือใช้ความรู้/ทักษะในการร่วมกิจกรรม ทำงานหรือลงมือปฏิบัติงาน เพื่อทดแทนการสอบด้วยแบบทดสอบอย่างเหมาะสม และตามความจำเป็น

๒. ตรวจสอบปริมาณการบ้านของนักเรียนรายห้องเรียน เพื่อให้การมอบหมายการบ้านมีความเหมาะสมกับระยะเวลาที่ใช้ทำการบ้านของนักเรียนแต่ละวัย

๓. บูรณาการเนื้อหาการเรียนรู้ที่ใกล้เคียงกันทั้งภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้และระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนมีเวลาในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองตามความสนใจมากขึ้น

๔. วางแผนกำหนดช่วงเวลาให้การบ้านและการสอบ เป็นรายสัปดาห์ หรือรายเดือน เพื่อหลีกเลี่ยงความทับซ้อน ทั้งด้านปริมาณและระยะเวลาที่ใช้ในการทำการบ้าน การสอบ ตลอดจนพิจารณาความเหมาะสมตามพัฒนาการของนักเรียนแต่ละช่วงวัย

๕. ออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีความเชื่อมโยงและต่อเนื่องกันระหว่างช่วงเวลา ที่นักเรียนเรียนรู้ที่โรงเรียนและบ้าน ตัวอย่างเช่น เนื้อหาที่เป็นแนวคิดหรือหลักการ จำเป็นต้องใช้การทำ ความเข้าใจและการอธิบายเพิ่ม ควรเป็นช่วงเวลาที่เกิดเรียนในห้องเรียน จากนั้นมอบหมายให้เด็กปฏิบัติ กิจกรรมการเรียนรู้ต่อเนื่องที่บ้าน การบ้านที่มอบหมายควรต่อเนื่องกับเรื่องที่เรียนมาแล้ว ซึ่งนักเรียนสามารถ เรียนรู้และทบทวนได้ด้วยตัวเอง และมีความจำเป็นต่อการเรียนรู้ของนักเรียน

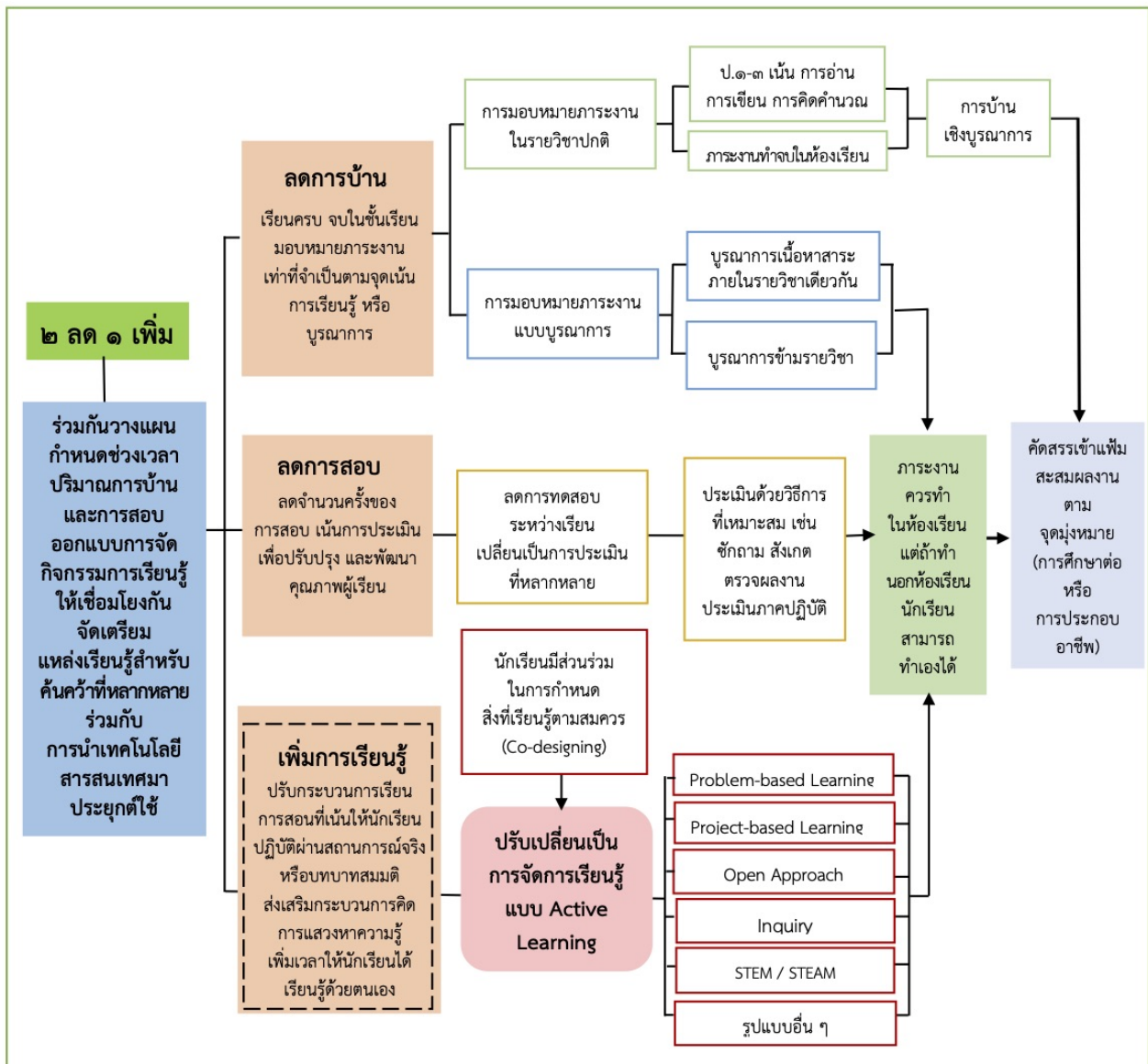
๖. ลดจำนวนครั้งของการสอบระหว่างเรียน ประเมินเท่าที่จำเป็น โดยเน้นการประเมินเพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพผู้เรียน หากจำเป็นต้องมีการใช้ข้อสอบในการทดสอบคุณภาพผู้เรียน ให้เน้น ข้อสอบวัดทักษะการคิดขั้นสูงที่ประกอบด้วยสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้ประยุกต์ใช้ความรู้ กระบวนการ/ทักษะ มีข้อคำถามที่ยั่วให้นักเรียนคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ตัดสินใจ และคิดสร้างสรรค์ โดยเปิดโอกาสให้นักเรียน เขียนแสดงเหตุผล แนวคิด หรือหลักการตามความเหมาะสมในแต่ละระดับชั้น

๗. จัดเตรียมแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายสำหรับนักเรียนศึกษาค้นคว้า โดยนำเทคโนโลยีสารสนเทศ มาประยุกต์ใช้

๘. ส่งเสริมให้นักเรียนคัดสรรผลงานที่แสดงถึงพัฒนาการและสมรรถนะของนักเรียน ใส่งานใน แฟ้มสะสมผลงาน ตามจุดมุ่งหมาย ได้แก่ การศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ โดยอาจดำเนินการในรูปแบบ สื่อดิจิทัล เช่น วิดีทัศน์ ภาพถ่าย เป็นต้น

๙. ให้ผู้บริหารสถานศึกษากำกับ ติดตามการให้การบ้านของครูอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง

๑๐. ให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำกับ ติดตามการดำเนินงานของสถานศึกษา ให้เป็นไปตามแนวปฏิบัติการลดการบ้าน ลดการสอบ และเพิ่มการเรียนรู้

แผนภาพสรุปแนวทางการดำเนินงานตามนโยบายลดการบ้าน ลดการสอบ และเพิ่มการเรียนรู้

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
 สำนักทดสอบทางการศึกษา
 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 กระทรวงศึกษาธิการ
 ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓

- [หนังสือ ศธ 40010 / ว 2679 แนวทางการดำเนินงานตามนโยบาย ลดการบ้าน ลดการสอบ และเพิ่มการเรียนรู้](#)
- [แนวทางการดำเนินงานตามนโยบาย ลดการบ้าน ลดการสอบ และเพิ่มการเรียนรู้](#)

ที่มา [สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา](#)